

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση T-235/18 DEP

Qualcomm Inc.
κατά
Ευρωπαϊκής Επιτροπής

**Διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου (δεύτερο πενταμελές τμήμα)
της 29ης Φεβρουαρίου 2024**

«Διαδικασία – Καθορισμός των δικαστικών εξόδων»

1. *Δικαστική διαδικασία – Δικαστικά έξοδα – Καθορισμός των εξόδων – Έξοδα δυνάμενα να αναζητηθούν – Έννοια – Αναγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι – Στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη
(Κανονισμός Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, άρθρο 140, στοιχείο β')*
(βλ. σκέψεις 12, 27)
2. *Δικαστική διαδικασία – Δημοσιότητα των αποφάσεων – Μη δημοσιοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων – Μη δημοσιοποίηση άλλων δεδομένων πλην των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων – Προϋποθέσεις
(Κανονισμός Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, άρθρα 66 και 66α)*
(βλ. σκέψεις 15-18)
3. *Δικαστική Διαδικασία – Δικαστικά έξοδα – Καθορισμός των εξόδων – Έξοδα δυνάμενα να αναζητηθούν – Αναγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι για τους σκοπούς της δίκης – Αμοιβές δικηγόρου σχετιζόμενες με άλλη διαδικασία πλην της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου – Δεν περιλαμβάνονται
(Κανονισμός Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, άρθρο 140, στοιχείο β')*
(βλ. σκέψεις 21-23)
4. *Δικαστική Διαδικασία – Δικαστικά έξοδα – Καθορισμός των εξόδων – Έξοδα δυνάμενα να αναζητηθούν – Αναγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι – Αμοιβές δικηγόρων και οικονομικών συμβούλων – Καθορισμός βάσει συγκεκριμένων στοιχείων τα οποία παρέσχε ο αιτών, ή ελλείπει τέτοιων στοιχείων, βάσει δίκαιης εκτίμησης του δικαστή της Ενώσεως
(Κανονισμός Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, άρθρο 140, στοιχείο β')*
(βλ. σκέψεις 26, 39, 40, 45, 47-49, 58, 59, 63-69)

5. Δικαστική διαδικασία – Δικαστικά έξοδα – Καθορισμός των εξόδων – Έξοδα δυνάμενα να αναζητηθούν – Παρέμβαση πλειόνων δικηγόρων – Δεν ασκεί επιρροή – Εκτίμηση κυρίως υπό το πρίσμα του συνολικού αριθμού των ωρών εργασίας οι οποίες κρίνονται αντικειμενικά αναγκαίες για τους σκοπούς της διαδικασίας – Κριτήρια
(Κανονισμός Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, άρθρο 140, στοιχείο β')

(βλ. σκέψεις 34-40, 46, 53)

6. Δικαστική διαδικασία – Δικαστικά έξοδα – Καθορισμός των εξόδων – Έξοδα δυνάμενα να αναζητηθούν – Αναγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι – Έξοδα μετακινήσεως και διαμονής των δικηγόρων για να παραστούν στην συνεδρίαση και έξοδα μισθώσεως αίθουσας συνεδριάσεων και υλικού εξοπλισμού – Προϋποθέσεις αποδόσεως εξόδων
(Κανονισμός Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, άρθρο 140, στοιχείο β')

(βλ. σκέψεις 73, 75, 80, 82, 85)

7. Δικαστική διαδικασία – Δικαστικά έξοδα – Καθορισμός των εξόδων – Έξοδα δυνάμενα να αναζητηθούν – Αναγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι – Έξοδα μετακινήσεως και διαμονής προσώπων πλην των δικηγόρων των διαδίκων – Προϋποθέσεις αποδόσεως εξόδων
(Κανονισμός Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, άρθρο 140, στοιχείο β')

(βλ. σκέψεις 74, 98)

Σύνοψη

Το Γενικό Δικαστήριο, επιληφθέν αιτήσεως καθορισμού των δικαστικών εξόδων, συνοψίζει τη νομολογία που σχετίζεται με την απόδοση δικαστικών εξόδων τα οποία αφορούν υπόθεση κύριας δίκης ενώπιόν του, στο πλαίσιο του δικαίου του ανταγωνισμού.

Η νυν αιτούσα, Qualcomm Inc., είχε ασκήσει προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής με την οποία της επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους περίπου ενός δισεκατομμυρίου ευρώ λόγω καταχρήσεως της δεσπόζουσας θέσεώς της στην παγκόσμια αγορά συνόλων τσιπ.

Με την από 15 Ιουνίου 2022¹ απόφασή του, το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση στο σύνολό της και καταδίκασε την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας. Ελλείπει συμφωνίας των διαδίκων σχετικά με το ύψος των δυναμένων να αναζητηθούν εξόδων, η αιτούσα υπέβαλε αίτηση καθορισμού των δικαστικών εξόδων ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, με την οποία ζητεί την απόδοση, αφενός, των αμοιβών για υπηρεσίες νομικού και οικονομικού συμβούλου και, αφετέρου, των δαπανών για την παράσταση στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, συνολικού ποσού άνω των 12 εκατομμυρίων ευρώ.

¹ Απόφαση της 15ης Ιουνίου 2022, Qualcomm κατά Επιτροπής (Qualcomm – πληρωμές βάσει αποκλειστικότητας) (T-235/18, EU:T:2022:358).

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

Προκαταρκτικώς, το Γενικό Δικαστήριο εξετάζοντας το ζήτημα της εμπιστευτικότητας της αιτήσεως καθορισμού των δικαστικών εξόδων και των παραρτημάτων της, επισημαίνει ότι η απλή αναγραφή, από την αιτούσα, της ένδειξης «εμπιστευτικό» επί των εγγράφων αυτών δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως αίτημα μη δημοσιοποίησης ορισμένων δεδομένων, εφόσον δεν έχει υποβληθεί τέτοιο αίτημα με χωριστό δικόγραφο², δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορεί να δικάζει με βάση υποθετικά στοιχεία ή να καλύπτει τα ενδεχόμενα κενά της αιτήσεως.

Συνεχίζοντας την ανάλυσή του επί της ουσίας, το Γενικό Δικαστήριο, πρώτον, απορρίπτει το αίτημα για απόδοση των δικηγορικών αμοιβών στις οποίες η αιτούσα υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαδικασιών που διεξήχθησαν στις Ηνωμένες Πολιτείες. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η έννοια των «δυναμένων να αναζητηθούν δικαστικών εξόδων» περιορίζεται στα αναγκαία έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι για τους σκοπούς της δίκης ενώπιόν του και δεν καλύπτουν τα έξοδα που αφορούν άλλες δικαστικές ή διοικητικές διαδικασίες ενώπιον άλλων εθνικών ή διεθνών δικαστηρίων ή αρχών, ακόμα και όταν οι διαδικασίες αυτές αποσκοπούν, όπως εν προκειμένω, στην απόκτηση πληροφοριών ή εγγράφων για την τεκμηρίωση προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

Δεύτερον, στο πλαίσιο της αποδόσεως των δικηγορικών αμοιβών στις οποίες υποβλήθηκαν τα μέρη για τις ανάγκες της δίκης, το Γενικό Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη το αντικείμενο και τη φύση της διαφοράς, τη σημασία της υπό το πρίσμα του δικαίου της Ενώσεως καθώς και τις δυσχέρειες της υποθέσεως, τον όγκο της εργασίας που η ένδικη διαδικασία συνεπαγόταν για τους εκπροσώπους ή τους συμβούλους τους καθώς και τα οικονομικά συμφέροντα τα οποία ανέδειξε η διαφορά για τους διαδίκους.

Κατά συνέπεια, προκειμένου να εκτιμήσει τον όγκο της εργασίας που συνεπαγόταν η διαδικασία για τους εκπροσώπους της αιτούσας, ο δικαστής της Ενώσεως λαμβάνει κυρίως υπόψη τον συνολικό αριθμό των ωρών εργασίας που μπορεί αντικειμενικώς να κριθούν απαραίτητες για τον σκοπό της διαδικασίας, ανεξαρτήτως του αριθμού των δικηγόρων που παρέσχον τις υπηρεσίες. Μολονότι, κατ' αρχήν, μπορεί να αναζητηθεί η αμοιβή ενός μόνον δικηγόρου, ενδέχεται, αναλόγως των ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών της κάθε υποθέσεως, στα οποία περιλαμβάνεται πρωτίστως η πολυπλοκότητά της, να μπορεί να γίνει δεκτό ότι στα αναγκαία έξοδα περιλαμβάνεται η αμοιβή περισσότερων του ενός δικηγόρων. Υπό τις περιστάσεις αυτές, στο Γενικό Δικαστήριο απόκειται να εξετάσει τον βαθμό στον οποίο οι παρασχεθείσες από το σύνολο των εμπλεκόμενων δικηγόρων υπηρεσίες ήταν αναγκαίες για τη διεξαγωγή της ένδικης διαδικασίας και να βεβαιωθεί ότι δεν υπήρξε αδικαιολόγητος διπλασιασμός των εξόδων. Συναφώς, αν οι δικηγόροι έχουν ήδη συνδράμει έναν διάδικο στο πλαίσιο διαδικασιών ή ενεργειών που προηγήθηκαν της σχετικής διαφοράς, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι δικηγόροι αυτοί διαθέτουν γνώση κρίσιμων στοιχείων λόγω της οποίας μπορεί να διευκολύνθηκε εργασία τους και να μειώθηκε ο αναγκαίος χρόνος προετοιμασίας για την ένδικη διαδικασία. Πάντως, τα έξοδα για τον συντονισμό μεταξύ δικηγόρων του ιδίου διαδίκου δεν μπορούν να θεωρηθούν αναγκαία έξοδα.

Εν προκειμένω, μολονότι η κύρια δίκη πράγματι απαίτησε σημαντικό όγκο εργασίας λόγω της πολυπλοκότητας των τεθέντων νομικών ζητημάτων και των διακυβευομένων οικονομικών συμφερόντων, τα στοιχεία που προσκόμισε η αιτούσα δεν παρέχουν τη δυνατότητα να προσδιορισθεί πόσες ώρες αντιστοιχούν στις εργασίες που διενεργήθηκαν από τους δικηγόρους

² Κατά τα άρθρα 66 ή 66α του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου.

της, αν οι εν λόγω ώρες εργασίας παρασχέθηκαν για τους σκοπούς της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ούτε αν ήταν απαραίτητες για τον σκοπό αυτόν. Το γεγονός και μόνο ότι οι εκπρόσωποι της αιτούσας προσκόμισαν έγγραφα πολλών σελίδων με πολυάριθμα παραρτήματα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δεν αποδεικνύει σε καμία περίπτωση τον απαραίτητο χαρακτήρα των ωρών εργασίας και, ως εκ τούτου, των ποσών που ζητήθηκαν για τις ώρες αυτές.

Εξάλλου, τα υποβληθέντα έγγραφα δεν καθιστούν δυνατό τον ακριβή καθορισμό της ωριαίας αμοιβής που αντιστοιχεί στις διάφορες εκτελεσθείσες εργασίες. Συναφώς, μολονότι ένας διάδικος είναι βεβαίως ελεύθερος να προσφύγει σε δικηγόρους που χρεώνουν πολύ υψηλές ωριαίες αμοιβές, το γεγονός της χρήσης των υπηρεσιών τους δεν μπορεί να θεωρηθεί απαραίτητο, πολύ περισσότερο όταν, όπως εν προκειμένω, οι αμοιβές αυτές δεν παρατίθενται στην αίτηση, σε σχέση με συγκεκριμένες, σαφώς προσδιορισμένες εργασίες.

Ως εκ τούτου, ελλείπει κάθε πληροφορία για τα έξοδα στα οποία πράγματι υποβλήθηκαν οι διάδικοι, το Γενικό Δικαστήριο προχωρεί σε δίκαιη, αλλά κατ' ανάγκην αυστηρή εκτίμηση των δικηγορικών αμοιβών οι οποίες μπορούν να αναζητηθούν. Εν προκειμένω, για να εκτιμήσει τον χρόνο εργασίας που παρίσταται αντικειμενικά αναγκαίος για τους σκοπούς της διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τον αριθμό των λόγων που προβλήθηκαν, της δυσκολίας των τεθέντων νομικών και πραγματικών ζητημάτων, του αριθμού των δικογράφων και της στενής σύνδεσης μεταξύ τους, των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίσθηκαν συνημμένα σε αυτά και εκτέθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου καθώς και της ανάπτυξης ολοένα και πιο συγκεκριμένων και αναλυτικών επιχειρημάτων. Όσον αφορά την ωριαία αμοιβή, ελλείπει σχετικής κλίμακας, στο Ενωσιακό δίκαιο, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να αποκλίνει και να καθορίσει *ex aequo et bono* το ποσό των δικηγορικών αμοιβών οι οποίες μπορούν να αναζητηθούν μόνον όταν η μέση ωριαία τιμολογημένη αμοιβή φαίνεται, όπως εν προκειμένω, προδήλως υπερβολική.

Τρίτον, το Γενικό Δικαστήριο προβαίνει επίσης σε δίκαιη αλλά αυστηρή εκτίμηση των δικαστικών εξόδων που μπορούν να αναζητηθούν για τις αμοιβές των οικονομικών εμπειρογνομόνων των οποίων η συμμετοχή ήταν αντικειμενικώς αναγκαία για τους σκοπούς της διαδικασίας, λόγω της απουσίας οιασδήποτε συγκεκριμένης ενδείξεως σχετικής με τον όγκο των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν από τους εμπειρογνώμονες αυτούς και με τις ωριαίες αμοιβές τους.

Τέταρτον, όσον αφορά τα έξοδα μετακινήσεως και διαμονής στα οποία υποβλήθηκε η αιτούσα για τους σκοπούς της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, μόνο τα έξοδα ταξιδιού και τα έξοδα που αφορούν τις διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχείο των δικηγόρων που εκπροσώπησαν την αιτούσα και υποστήριξαν την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου μπορούν να θεωρηθούν ως δυνάμενα να αναζητηθούν. Αντιθέτως, η απόδοση των εξόδων μετακινήσεως και διαμονής υπαλλήλου της αιτούσας απορρίπτεται, επειδή, η τελευταία, παρέλειψε να δικαιολογήσει τον αναγκαίο χαρακτήρα της παρουσίας του υπαλλήλου για τους σκοπούς της δίκης, δεδομένου ότι δεν αρκεί προς τούτο η επίκληση του γεγονότος και μόνον ότι ο υπάλληλος αυτός ήταν ο αρμόδιος για την παρακολούθηση της υπόθεσης εντός της εταιρίας.

Ομοίως, ενώ η ενοικίαση αίθουσας συνεδριάσεων κοντά στο ξενοδοχείο των δικηγόρων της προσφεύγουσας μπορεί να θεωρηθεί πράγματι απαραίτητη, ενόψει της διάρκειας της επ' ακροατηρίου διαδικασίας και του αριθμού των εμπλεκόμενων δικηγόρων, η μίσθωση για τρεις πλήρεις ημέρες φαίνεται υπερβολική ελλείψει σχετικών διευκρινίσεων.

Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, το Γενικό Δικαστήριο καθορίζει το συνολικό ποσό των δυναμένων να αναζητηθούν από την αιτούσα δικαστικών εξόδων στο ποσό των 800 000 ευρώ περίπου.